

VENDIM
Nr.21, datë 29.4.2010

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vladimir Kristo	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Vitore Tusha	Anëtar i “ “
Sokol Berberi	Anëtar i “ “
Admir Thanza	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “

me sekretare Blerina Çinari, në datën 4.03.2010, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.3 Akti, që i përket:

KËRKUESI: FLORIAN MEÇE, i përfaqësuar nga avokat Eva Dyrmishi, me prokurë të posaçme.

SUBJEKTI I INTERESUAR: PROKURORIA E PËRGJITHSHME, përfaqësuar nga prokurori Artur Selmani, me autorizim.

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i vendimit nr. 14, datë 3.10.2008 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë (Dhoma e Këshillimit).

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/g të Kushtetutës; ligji nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sokol Sadushi, përfaqësuesin e kërkuarit që kërkonte pranimin e kërkesës, përfaqësuesin e subjektit të interesuar që kërkonte rrëzimin e kërkesës dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr.212, datë 31.10.2001, ka vendosur deklarimin fajtor të të pandehurit Florian Meçe për kryerjen e veprave penale të “mbajtjes pa leje të armëve luftarake” dhe “vrasjes me paramendim, në bashkëpunim” dhe, në bazë të nenit 55 të Kodit Penal, e ka dënuar atë me 22 vjet burg. Gjykata e Apelit Vlorë, me vendimin nr.305, datë 20.12.2001, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr.212, datë 31.10.2001 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.566, datë 23.10.2002, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr.305, datë 20.12.2001 të Gjykatës së Apelit Vlorë.

2. Vendimi gjyqësor i formës së prerë është ekzekutuar në muajin shtator të vitit 2007, kohë në të cilën është pranuar kërkesa e shtetit shqiptar për ekstradimin e kërkuarit nga Spanja. Ekstradimi u bë i mundur me vendim të Gjykatës së Lartë Kombëtare Spanjolle (sek.II), pasi u kërkuar prej saj garancia për rigjykimin e subjektit, për shkak të dhënies së vendimit gjyqësor nga gjykatat shqiptare, në mungesë të tij. Siç konfirmohet nga shkesa nr.1549/1 Prot.O.F., datë 25.02.2010, nga ana e shtetit shqiptar, nëpërmjet Ministrisë së Drejtësisë është dhënë garancia për respektimin e së drejtës për rigjykim të subjektit, në zbatim të Kushtetutës dhe të neneve 147, 148, 449, 450, 453 të Kodit të Procedurës Penale.

3. Mbi bazën e garancisë së dhënë nga shteti shqiptar, menjëherë pas ekstradimit, kërkuesi ka paraqitur kërkesë për rishikimin e vendimeve gjyqësore pranë Gjykatës së Lartë. Me qëllim realizimin e së drejtës për t'u rigjykuar, kërkuesi ka pretenduar si shkaqe ligjore për rishikimin e vendimeve zhvillimin e gjyqimit në mungesë të tij, hetimin e paplotë, kufizimin e të drejtës për t'u mbrojtur si dhe, garancinë e dhënë nga Ministria e Drejtësisë për rigjykimin e çështjes. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit, me vendimin nr.14, datë 03.10.2008, ka vendosur mospranimin e kërkesës për rishikimin e vendimit nr.212, datë 31.10.2001, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

4. Kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese dhe ka kërkuar shfuqizimin si antikushtetues të vendimit nr.14, datë 3.10.2008 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, me pretendimin, se ndaj tij është zhvilluar një proces i parregullt ligjor. Si shkaqe ligjore për shfuqizimin e këtij vendimi gjyqësor, kërkuesi ka parashtruar: (i) shkeljen e parimit të barazisë së armëve; (ii) zhvillimin e gjyqimit në mungesë; (iii) mangësitë në arsyetimin e vendimit gjyqësor; (iv) mohimin e mundësive efektive ligjore për mbrojtje ligjore; (v) moszbatimin e parimit të paanësisë, për shkak të marrjes pjesë në gjykimin e kërkesës për rishikim të të njëjtut gjyqtar, i cili ishte shprehur më parë për fajësinë e kërkuetit; (vi) cenimin e së drejtës për rigjykimin e tij, megjithëse shteti shqiptar kishte dhënë garanci për zhvillimin e një procesi gjyqësor, në të cilin do të siguroheshin standardet e gjithëpranuara të mbrojtjes. Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, me vendimin nr. 74, datë 18.09.2009, ka vendosur “moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare”.

5. Kërkuesi ka paraqitur një tjetër kërkesë pranë Gjykatës Kushtetuese duke pretenduar cenimin e së drejtës së tij kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, mbrojtur nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6/1 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut. Kërkuesi pretendon se Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, me vendimin nr. 74, datë 18.09.2009 nuk i ka dhënë përgjigje të gjitha pretendimeve të paraqitura në kërkesë. Për një nga pretendimet që lidhet me njëanshmërinë në gjykimin e çështjes nga Gjykata e Lartë, Kolegji i Gjykatës Kushtetuese e ka marrë në shqyrtim, por ka vendosur në kundërshtim të hapur me praktikën e përcaktuar prej Gjykatës Kushtetuese, duke cenuar në këtë mënyrë sigurinë juridike. Kërkuesi ka vënë theksin në pretendimin, për cenimin e protokollit të dytë shtesë të Konventës Europiane për Ekstradimin, të datës 17.3.1978, ratifikuar me ligjin nr. 8322, datë 2.4.1998 “Për ratifikimin e konventës së Këshillit të Europës për Ekstradimin dhe të dy protokolleve shtesë”, pretendim të cilin Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, në vendimin e mëparshëm, nuk e ka shqyrtuar. Pretendimet e tjera janë pothuajse të njëjta me ato të paraqitura në kërkesën e parë.

6. Përfaqësuesi i subjektit të interesuar Prokuroria e Përgjithshme, ka kërkuar rrëzimin e kërkesës duke parashtruar se:

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, me vendimin nr.74, datë 18.09.2009, ka marrë në shqyrtim kërkesën e shtetasit Florian Meçe dhe pasi ka argumentuar se nuk ndodhet përpara shkeljes të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, ka vendosur moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare. Rishqyrtimi nga Gjykata Kushtetuese i të njëjtave pretendime, që lidhen me të njëjtën çështje dhe ndaj të njëjtit person do të përbënte shkelje të parimit *ne bis in idem* dhe të parimit të sigurisë juridike. Lidhur me pretendimin për shkelje të parimit të sigurisë juridike, kërkuesi duhet t'i drejtohej Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut dhe jo Gjykatës Kushtetuese. Për rrjedhojë, pretendimet e kërkuetit janë të pabazuara.

II

A. Në lidhje me pretendimin e subjektit të interesuar për mosshqyrtimin dhe pushimin e çështjes nga Gjykata Kushtetuese.

7. Gjykata Kushtetuese (këtu e në vijim: Gjykata) vlerëson se, përpara se të shqyrtojë pretendimet e kërkuetit në lidhje me thelbin e çështjes, duhet të analizojë dhe t'i përgjigjet pretendimit të përfaqësuesit të subjektit të interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, në lidhje me shqyrtimin nga Gjykata të së njëjtës kërkesë dhe me të njëjtat pretendime. Pamundësinë e

Gjykatës për ta shqyrtuar përsëri këtë çështje, përfaqësuesi i subjektit të interesuar e ka lidhur me cenimin e parimit *ne bis in idem* dhe të parimit të sigurisë juridike

8. Kërkesa në shqyrtim është gjykuar nga Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*këtu e në vijim: Kolegji*), i cili me vendimin nr.74, datë 18.09.2009 ka vendosur “Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare”. Nga analiza integrale e këtij vendimi, Gjykata vëren se, ndonëse kërkuesi ka ngritur një sërë pretendimesh, Kolegji, në vendimin e tij i ka dhënë përgjigje vetëm pretendimeve në lidhje me “*zhvillimin e gjykimit në mungesë të kërkuetit apo mbrojtësit të tij*” dhe “*të parimit të paanësisë së gjykatës*”, ndërkohë që nuk rezulton të jetë evidentuar në vendim dhe të ketë marrë përgjigje pretendimi i kërkuetit mbi “*garancinë e dhënë nga shteti shqiptar për rigjykimin e tij dhe garantimin e një procesi ku do të siguroheshin standardet e gjithëpranuara të mbrojtjes*”.

9. Mosshqyrtimi nga Kolegji i shkakut ligjor që lidhet me garancinë e dhënë nga shteti shqiptar për rigjykimin e kërkuetit, nuk krijon pengesë për Gjykatën që ta përfshijë këtë çështje në juridiksionin e saj kushtetues. Gjykata, në praktikën e saj, ka pranuar rishqyrtimin e kërkesës së të njëjtit individ, me të njëjtin objekt, kur përmes një kërkesë tjetër, brenda afatit 2-vjeçar të parashikuar nga ligji i saj organik, ka argumentuar një shkak të ri për antikushtetutshmërinë e vendimmarrjes së gjykatave të juridiksionit të zakonshëm (*shih më gjerë vendimin nr. 29, datë 21.12.2006 të Gjykatës Kushtetuese*).

10. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka vënë theksin në kuptimin formal e procedural, të parimit të ndalimit *res iudicata* – gjësë së gjykuar, si në drejtim të mosankueshmërisë së vendimit, ashtu edhe të fuqisë së tij detyruese. Gjykata ka nënvizuar se “...tipar karakteristik i gjësë së gjykuar është se kur në vendimin e parë çështja e ngritur është konsideruar e pabazuar në themel, ajo nuk mund të shqyrtohet më tej. Në rastet kur nuk është shprehur papajtueshmëria kushtetuese e normës juridike, kërkuesi nuk ndalohet të bëjë përsëri të njëjtën kërkesë me motiv rishikimin e normës për papajtueshmëri me Kushtetutën. Kjo gjë varet nga pjesa arsyetuese e vendimit, sepse rrëzimi i kërkesës mund të jetë vendosur për shkaqe të tjera.” (*shih më gjerë vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr. 29, datë 21.12.2006*).

11. Në rastin në shqyrtim, Gjykata vlerëson se vendimi i Kolegjit nuk përbën pengesë në aspektin kushtetues, për sa kohë që kërkuesi pret një qëndrim përfundimtar të Gjykatës për ato shkaqe, për të cilat ajo nuk i ka shqyrtuar më parë. Në kërkesën e re, objekt shqyrtimi, kërkuesi ka parashtruar një shkak të ri, atë të rigjykimin për efekt të garancive të dhëna nga shteti shqiptar, që nuk është shqyrtuar në vendimin e Kolegjit. Për pasojë, Gjykata çmon se në rastin konkret nuk vepron parimi *res iudicata*.

B. Në lidhje me pretendimin për gjykimin e çështjes nga një gjykatë e njëanshme.

12. Një nga elementet e rëndësishme të procesit të rregullt ligjor, garantuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut është gjykimi i çështjes nga një gjykatë e paanshme. Në jurisprudencën e saj, Gjykata ka theksuar se parimi i paanshmërisë ka në vetvete elementin e vet *subjektiv*, i cili lidhet ngushtë me bindjen e brendshme që krijon gjyqtari për zgjidhjen e çështjes në gjykim, si dhe elementin *objektiv*, me të cilin kuptohet dhënia e garancive të nevojshme për gjykim të paanshëm nga vetë gjykata, përmes mënjanimin nga vetë ajo të çdo dyshimi të përligjur në këtë drejtim. Ndër të tjera, gjykata merr parasysh veçanërisht problemin e përbërjes së trupit gjykues, në mënyrë që të mënjanohej nga gjykimi i çështjes gjyqtarët që nuk kanë garancitë e kërkuara për paanshmëri në kuptimin objektiv. Gjykata çmon se paragjykimi eventual për paanësinë e gjyqtarit mund të ngrihet në hipotezën se gjyqtari është shprehur në një procedim tjetër me një vlerësim që ka të bëjë me përmbajtjen e të njëjtit fakt, në lidhje me të njëjtin subjekt. Në shtetin e së drejtës kërkesa për një gjykim të paanshëm merr rëndësi të veçantë në funksion të besimit në dhënien e drejtësisë, që në shoqëritë demokratike, duhet ta krijojnë në çdo rast jo vetëm palët në gjykim, por dhe çdo qytetar i thjeshtë (*shih vendimin nr. 12, datë 13.04.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. Jurisprudenca e Gjykatës ka evidentuar se parimi i paanshmërisë në gjykim, në këndvështrim të përbërjes së trupit gjykues, duhet të respektohet në çdo shkallë të gjykimit, duke

mos përjashtuar as shqyrtimin e çështjes në dhomën e këshillimit të Gjykatës së Lartë. Për Gjykatën është konsideruar gjykatë e njëanshme trupi gjykues, në përbërje të të cilit ka qenë i pranishëm qoftë edhe vetëm një gjyqtar i cili, në këndvështrimin objektiv, nuk jepte garanci për një gjykim të paanshëm. Gjykata ka theksuar se “...thjesht dhe vetëm pjesëmarrja e një apo më shumë gjyqtarëve në një procedim të mëparshëm, pavarësisht nga ndikimi i prezencës dhe i mendimit të tyre në të gjithë trupin gjykues, është një arsye e mjaftueshme dhe njëkohësisht një garanci më pak për kërkuesin, tek i cili është krijuar dyshimi i bazuar, se gjykata nuk ka qenë e paanshme në shqyrtimin e kësaj çështjeje”(shih vendimin nr. 48, datë 30.07.1999 të Gjykatës Kushtetuese).

14. Në rastin në shqyrtim rezulton se në trupën e gjyqtarëve që përbënin Kolegjin Penal të Gjykatës së Lartë, që me vendimin nr.266, datë 23.10.2002, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr.305, datë 20.12.2001 të Gjykatës së Apelit Vlorë, sikundër dhe në Kolegjin Penal të Gjykatës së Lartë (Dhoma e Këshillimit), që me vendimin nr.14, datë 03.10.2008, ka vendosur mospranimin e kërkesës për rishikimin e këtyre vendimeve, ka qenë prezent i njëjti gjyqtar. Gjykata çmon se një fakt i tillë nuk sjell *a priori* cenim të parimit të paanshmërisë, pasi çdokush mund të iniciojë të njëjtën gjykatë dhe të njëjtët gjyqtarë, për çështje të ndryshme. Por i ndryshëm është qëndrimi, kur i njëjti gjyqtar apo gjykatë gjykon të njëjtën çështje gjyqësore. Rezulton se një nga gjyqtarët e Gjykatës së Lartë, të cilët kanë shqyrtuar rekursin e paraqitur nga kërkuesi dhe kanë konkluduar për drejtësinë e vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë, që ka lënë në fuqi dënimin e tij me 22 vjet burg, ka shqyrtuar dhe ka konkluduar edhe për mospranimin e kërkesës për rishikim të vendimit, të dhënë prej tyre. Gjykata vlerëson se, pavarësisht nga forma dhe referenca ligjore e paraqitjes së pretendimeve të kërkuesit në të dy gjykimet, ato lidhen me shqyrtimin në fakt të së njëjtës çështje gjyqësore. Pjesëmarrja e gjyqtarit të Gjykatës së Lartë në dy vendimet e dhëna për të njëjtat rrethana të pretenduara, (ndërkohë që objektivisht kanë ekzistuar mundësitë për shmangien e tyre nga gjykimi) ka krijuar një dyshim të justifikuar te kërkuesi se vendimi i dhënë ka qenë produkt i një procesi të dyshuar si të njëanshëm.

15. Duke iu referuar qëndrimit të mbajtur me vendimin nr. 74, datë 18.09.2009, Gjykata konstaton se pavarësisht vendimmarrjes së saj të konsoliduar në lidhje me konceptin “*gjykatë e paanshme*,” Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, duke vendosur moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë, rezulton se ka mbajtur një qëndrim të ndryshëm për mënyrën e gjykimin të kësaj çështjeje në Gjykatën e Lartë.

16. Gjykata thekson se nenet 124, 132 dhe 145/2 të Kushtetutës shprehin qartësisht në lidhje me forcën detyruese të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese mbi të gjitha organet kushtetuese, autoritetet publike dhe gjykatat. Vendimet e Gjykatës Kushtetuese kanë fuqi detyruese të përgjithshme dhe janë përfundimtare. Ato përbëjnë jurisprudencë kushtetuese dhe, për rrjedhojë, kanë efektet e forcës së ligjit (shih vendimin nr.5, datë 7.02.2001 të Gjykatës Kushtetuese). Ky efekt detyrues ka të bëjë si me pjesën urdhëruese, ashtu edhe me pjesën arsyetuese të vendimit. Në respekt të doktrinë dhe të jurisprudencës kushtetuese Gjykata thekson se efekti detyrues që pasqyrohet mbi argumentet thelbësore të vendimit të saj përbëjnë edhe një *ratio decidendi*, eliminimi i të cilave do ta bënte vendimin, në tërësinë e tij, të pakuptimtë (shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.14, datë 3.06.2009). Nga kjo pikëpamje, Gjykata thekson se nga standardi i detyrueshmërisë së zbatimit të vendimmarrjes kushtetuese nuk mund të bëjë përjashtim as vet Gjykata Kushtetuese.

17. Gjykata thekson se në aspektin kushtetues është e pamundur dhe e palejueshme që doktrina kushtetuese zyrtare të riinterpretohet në një mënyrë të tillë që ndryshon sistemin e vlerave të sanksionuara në Kushtetutë, që mohon pajtueshmërinë e vlerave me njëra-tjetrën, që redukton garancitë mbrojtëse të epërsisë së saj në sistemin juridik, që mohon konceptimin e Kushtetutës si një akt i vetëm dhe sistem harmonik, që redukton garancitë e të drejtave dhe lirive të sanksionuara dhe që ndryshon modelin e ndarjes së pushteteve të rregulluara në Kushtetutë. Çdo ndryshim i “precedentëve të Gjykatës Kushtetuese apo korrigjim i doktrinë kushtetuese zyrtare nuk mund të bëhet mbi bazën e faktorëve të rastit, siç mund të jetë edhe ndryshimi i

përbërjes së saj” (shih më gjerë vendimin e Gjykatës Kushtetuese të Lituanisë të datës 28 mars 2006). Sigurimi i vazhdimësisë së jurisprudencës kushtetuese përbën një detyrim për Gjykatën, por nga ana tjetër, në mënyrë të natyrshme jurisprudenca nuk mund të mos i nënshtrohet edhe evoluimit të saj. Nga kjo pikëpamje, ekziston përherë mundësia që jurisprudenca duke u plotësuar përmes konkluzionesh të reja interpretuese, edhe të ndryshohet, por Gjykata thekson se një ndryshim i praktikës mund të realizohet nëse ekzistojnë arsye të forta që do ta justifikojnë një ndërmarrje të tillë dhe vetëm në rastet kur kjo është e paevitueshme, objektivist e domosdoshme, si dhe kushtetutshmërisht e bazuar dhe e arsyetuar. Duke vendosur në kundërshtim me një praktikë të konsoliduar dhe pa dhënë argumente në lidhje me këtë fakt, Gjykata shmanget nga korniza e rregullave të një procesi të drejtë e të ndershëm, duke i mohuar mbrojtjen gjyqësore kërkuesit në kuptim të asaj se çfarë ky i fundit priste, bazuar në jurisprudencën e vetë Gjykatës (Vendimi i Gjykatës Kushtetuese të Çekisë nr. IV. US 451/05, datë 17.07.2007).

18. Bazuar në këtë arsyetim, të ndikuar edhe nga doktrina dhe jurisprudenca kushtetuese, Gjykata vlerëson se, në rastin në shqyrtim, Kolegji i Gjykatës Kushtetuese nuk rezulton të ketë pasur arsye të përligjura për të ndryshuar qëndrimin konsekuent të jurisprudencës kushtetuese, në lidhje me cenimin e parimit të paanësisë. Për rrjedhojë, Gjykata konkludon se në kuptim edhe të standardit për një qëndrueshmëri në vendimmarrjen kushtetuese, pretendimi i kërkuesit për pjesëmarrjen e të njëjtit gjyqtar në të njëjtën çështje, ka cenuar një prej elementeve të së drejtës për një proces të rregullt gjyqësor që lidhet me besueshmërinë e gjykatës për të qenë objektivist e paanshme. Për rrjedhojë, kërkesa sa i përket këtij pretendimi të kërkuesit është e bazuar dhe duhet pranuar (shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.4, datë 1.10.2008 dhe nr.1, datë 25.01.2010).

C. Në lidhje me pretendimin mbi garancinë e dhënë nga shteti shqiptar për rigjykimin e të ekstraduarit, me qëllim respektimin në proces të së drejtës së mbrojtjes.

19. Kërkuesi ka pretenduar se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit, nuk ka respektuar normat e së drejtës ndërkombëtare që lidhen me ekstradimin. Nga materialet që ndodhen në dosje rezulton se ekstradimi i shtetasit Florian Meçe nga Mbretëria e Spanjës është bërë i mundur vetëm pasi shteti shqiptar ka pranuar, përmes Ministrit të Drejtësisë, të përmbushë angazhimin e marrë përpara shtetit spanjoll se do të siguronte rigjykimin e kërkuesit. Gjykata thekson se detyrimi për të garantuar paraprakisht respektimin e së drejtës për rigjykim të të ekstraduarit vjen si pasojë e ratifikimit nga Republika e Shqipërisë me ligjin nr. 8322, datë 2.4.1998 të Konventës së Këshillit të Europës për Ekstradimin dhe të dy protokolleve shtesë, në nenin 2 të të cilës parashikohet se: “Kur një nga shtetet palë kërkon nga shteti tjetër palë ekstradimin e një personi për qëllim të ekzekutimit të një vendimi ose dënimi të vendosur nga një vendim i dhënë ndaj tij *in absentia*, pala e kërkuar mund të refuzojë ekstradimin, nëse, sipas saj, procedurat që çuan në marrjen e atij vendimi nuk kanë kënaqur të drejtat minimale të mbrojtjes të njohura për çdo person që akuzohet penalisht. Megjithatë, ekstradimi mund të lejohet nëse pala kërkuese jep siguri të mjaftueshme se do të garantojë të drejtën e pretenduar të personit për një rigjykim, i cili do të sigurojë të drejtat e mbrojtjes. Vendimi për lejimin do të autorizojë palën kërkuese ose të zbatojë vendimin në fjalë nëse personi i dënuar nuk e kundërshton këtë, ose, nëse ai e kundërshton, të zhvillojë procedurat kundër personit të ekstraduar”. Në të njëjtën kohë, bazuar në zhvillimet e reja të legjislacionit në fushën penale, rezulton se është miratuar ligji nr.10193, datë 3.12.2009 “Për marrëdhëniet juridiksionale me autoritetet e huaja në çështjet penale”, i cili nëpërmjet nenit 51, ka krijuar bazën e përshtatshme ligjore për respektimin e marrëveshjeve ndërkombëtare nëpërmjet detyrimeve që shteti shqiptar merr përsipër të realizojë për të përfutur një dimension më të plotë, sa i përket mbrojtjes që siguron parimi i procesit të rregullt ligjor.

20. Në rastin në shqyrtim, Gjykata konstaton se me vendimin nr.14, datë 3.10.2008, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit, ka arsyetuar se: “...në kërkesën për rishikim, kërkuesi Florian Meçe nuk parashtron asnjë nga shkaqet që parashikohen në dispozitën e nenit 450 të Kodit të Procedurës Penale, për të cilat mund të kërkohet rishikimi i vendimit penal

të formës së prerë”. Këtë qëndrim të Gjykatës së Lartë, Ministri i Drejtësisë në korrespondencën e tij drejtuar Gjykatës Kushtetuese e konsideron si një situatë që ka krijuar “...në disa raste edhe precedentin negativ për shtetet e huaja, lidhur me imazhin e mosrespektimit të garancive të dhëna për rigjykimin e këtyre shtetasve.”

21. Në kërkesën drejtuar Gjykatës kërkuar se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, duke mos e vlerësuar garancinë për rigjykim që parashikohet nga Konventa për Ekstradimin, jo vetëm që ka shkelur një detyrim ligjor ndërkombëtar por, në të njëjtën kohë, nuk i ka krijuar as mundësinë për të qenë i pranishëm në seancë, me qëllim respektimin e parimit të barazisë së armëve. Pretendimin e kërkuar për të qenë i pranishëm në seancë, në rastin në shqyrtim, Gjykata nuk e lidh me pjesëmarrjen e domosdoshme të kërkuar në dhomën e këshillimit, por me mundësinë që iu duhet dhënë palëve për t’iu respektuar të drejtën për rigjykim, në kuptim të garancive që jepen nga shteti shqiptar, sipas ligjit nr. 8322, datë 2.4.1998 “Për ratifikimin e konventës së Këshillit të Europës për Ekstradimin dhe të dy protokolleve shtesë”. Gjykata vlerëson se interpretimi dhe zbatimi i legjislacionit penal dhe, në veçanti, shqyrtimi i ekzistencës ose jo të shkaqeve ligjore për rishikimin e vendimit, në çështjen konkrete, mbetet një atribut i vlerësimit për Gjykatën e Lartë.

22. Në këtë drejtim, Gjykata thekson se, në kuptim të rregullimeve të parashikuara në nenin 122 të Kushtetutës, interpretimi i konceptit kushtetues të vetzbatueshmërisë së marrëveshjeve ndërkombëtare, të cilat kanë epërsi mbi ligjet e vendit që nuk pajtohen me të, është në vlerësimin e Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, i cili ka në juridiksionin e vet zgjidhjen përfundimisht të çështjes konkrete.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenet 131, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “g” të Kushtetutës, si dhe në nenet 72 e 77 të ligjit nr.8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë të vendimit nr. 14, datë 3.10.2008 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

- Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Kujtim Puto, Petrit Plloçi, Xhezair Zaganjori, Sokol Sadushi, Sokol Berberi, Admir Thanza.

Anëtarë kundër: Vladimir Kristo (kryetar), Fehmi Abdiu, Vitore Tusha.

MENDIM PAKICE

Jam kundër vendimit të shumicës për arsye se kërkuar nuk legjitimohet të vërë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese, pasi ai nuk ka shteruar mjetet juridike në dispozicion.

1. Standardi kushtetues i shterimit të mjeteve, sanksionuar nga neni 131, shkronja “f” e Kushtetutës, nënkupton se kërkuar për të rivendosur të drejtën që pretendon se i është cenuar, jo vetëm që duhet t’u jetë drejtuar të gjitha instancave gjyqësore të zakonshme përpara se t’i drejtohet Gjykatës Kushtetuese, por edhe që të gjitha pretendimet që ka për qëllim t’i ngrejë në

ketë Gjykatë, t'i ketë paraqitur më parë në të gjitha instancat e zakonshme gjyqësore, të paktën në substancë dhe, duke respektuar kërkesat formale dhe afatet e parashikuara në ligjin procedural.

2. Kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese dhe ka kërkuar shfuqizimin si antikushtetues të vendimit nr.14, datë 03.10.2008 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, i cili ka pasur si objekt rishikimin e vendimit penal nr.212, datë 31.10.2001 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

3. Kërkesa është paraqitur në Gjykatën Kushtetuese në datë 21.12.2009. Përpara se çështja të kalonte për shqyrtim në seancë plenare është miratuar dhe ka hyrë në fuqi ligji nr.10193, datë 3.12.2009 "Për marrëdhëniet juridiksionale me autoritetet e huaja në çështjet penale", i cili në nenin 51/4 parashikon rishikimin e një vendimi penal të formës së prerë me kërkesë të të ekstraduarit, të dënuar në mungesë, nëse Ministri i Drejtësisë i ka dhënë garanci të tilla shtetit të kërkuar. Kërkesa për rishikim paraqitet brenda 30 ditëve nga mbërritja e të ekstraduarit në territorin shqiptar dhe shqyrtimi i saj ndjek rregullat e Kodit të Procedurës Penale (nenet 449 - 461).

4. Ushtrimi i kërkesës për rishikim kushtëzohet nga ekzistenca e shkaqeve të përcaktuara në nenin 450 të Kodit të Procedurës Penale. Legjislacioni procedural penal nuk e kufizon nga pikëpamja kohore (afate ligjore apo prekluzive) ushtrimin e këtij mjeti dhe nuk ndalon që kërkesa për të rishikuar një vendim penal të formës së prerë të paraqitet më shumë se një herë në rastet kur rezultojnë shkaqet që parashikon neni 450 i Kodit të Procedurës Penale.

5. Në çështjen në gjykim, kërkuesi ka kundërshtuar vendimin e Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi) për mospranimin e kërkesës së tij për rishikim, e cila, në aspektin formal, siç u përmend dhe më lart, nuk kufizohet nga Kodi i Procedurës Penale për t'u ushtruar përsëri (neni 461). Ligji nr.10193, datë 3.12.2009 parashikon rihapjen e procesit gjyqësor për kategoritë e të gjykuarve të cilët janë dënuar në mungesë dhe janë ekstraduar mbi bazën e garancisë së dhënë nga Ministri i Drejtësisë. Kjo kategori subjektsh, ku përfshihet edhe kërkuesi, ka të drejtë të ushtrojë kërkesën për rishikim nëse plotëson kushtet e lartpërmendura.

6. Shkaqet për të cilat kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese janë të tilla që, në vështirim të nenit 51/4 të ligjit nr. 10193, datë 3.12.2009 bëjnë të mundur rishikimin e vendimit të formës së prerë nga Gjykata e Lartë dhe jo vënien në lëvizje të Gjykatës Kushtetuese. Në kuptim të shterimit të mjeteve sipas nenit 131/f, kërkesa për rishikim, si mjet i jashtëzakonshëm procedural, jo domosdoshmërisht duhet të jetë ushtruar/shteruar paraprakisht. Ky rregull nuk gjen zbatim në rastin konkret, pasi mundësia që neni 51/4 i ofron kërkuesit që të ushtrojë kërkesën për rishikim të vendimit të formës së prerë (për të njëjtat shkaqe që ai parashtron para Gjykatës Kushtetuese), nuk është gjë tjetër veçse mjet ankimi i paezauruar, që në vështirim të nenit 131 shkronja "f" të Kushtetutës, duhet shteruar.

7. Shumica, duke legjitimuar kërkuesin, ka vlerësuar se janë shteruar mjetet juridike në dispozicion të tij dhe pa shfuqizuar vendimin e mospranimit të Kolegjit Seleksionues për të njëjtën kërkesë, ka marrë në shqyrtim kërkesën e dytë të paraqitur prej kërkuesit. Kjo vendimmarrje e shumicës vë në dyshim respektimin e gjësë së gjykuar nga vetë Gjykata Kushtetuese e për rrjedhojë, edhe të parimit të sigurisë juridike.

8. Sa më sipër, në vështirim të nenit 131/f të Kushtetutës, kërkuesi nuk legjitimohet të vërë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese, pasi nuk ka shteruar të gjitha mjetet juridike përpara paraqitjes së kërkesës në Gjykatën Kushtetuese.

Anëtare: Vitore Tusha

MENDIM I PAKICËS

Jam kundër vendimit të shumicës për arsyet e mëposhtme:

1. Kërkuesi Florian Meçe i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese me kërkesën me objekt: "Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë të vendimit nr.14,

datë 3.10.2008 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë (dhoma e këshillimit)”.

2. Nga rrethanat e çështjes rezulton se kërkuesi është deklaruar fajtor me vendim të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë nr.212, datë 31.10.2001 për veprat penale të vrasjes me paramendim në bashkëpunim e mbajtjes pa leje të armëve luftarake dhe në bazë të neneve 78/2, 278/2 e 55 të Kodit Penal është dënuar me 22 vjet burgim. Ky vendim është lënë në fuqi nga Gjykata e Apelit Vlorë, me vendimin nr.305, datë 20.12.2001, e më pas edhe nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.566, datë 23.10.2002.

Gjykimet janë zhvilluar në mungesë të të pandehurit, i cili ishte larguar nga vendi në drejtim të Spanjës.

3. Me dekretin nr.54/06, datë 5.12.2006, Gjykata e Lartë Kombëtare e Spanjës, me ndërhyrjen e autoriteteve të shtetit shqiptar, ka vendosur ekstradimin e kërkuesit Florian Meçe duke i kërkuar njëkohësisht shtetit tonë dhënien e garancive për riçeljen e procesit dhe respektimin e së drejtës së mbrojtjes, në mbështetje të protokollit të dytë shtesë të “Konventës Europiane për ekstradimin”, meqenëse gjykimi i tij nga gjykatat shqiptare ishte bërë në mungesë.

4. Me shkresën nr.120/2 prot, datë 11.04.2007, Ministria e Drejtësisë ka garantuar në emër të shtetit shqiptar se do të respektohej e drejta e Florian Meçes për rigjykim në zbatim të Kushtetutës dhe neneve 147, 148, 449, 450, 453 të Kodit të Procedurës Penale. Përfundimisht vendimi i gjykatës spanjolle ka marrë formë të prerë dhe është ekzekutuar në shtator të vitit 2007.

5. Menjëherë pas ekstradimit në Shqipëri, Florian Meçe ka paraqitur kërkesë për rishikim në Gjykatën e Lartë të Republikës së Shqipërisë me arsyetimin se gjykimi ishte bërë në mungesë të tij, duke iu mohuar e drejta e mbrojtjes, në respekt edhe të garancive të dhëna shtetit spanjoll nga shteti shqiptar për respektimin e së drejtës së tij për rigjykim.

6. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.14, datë 3.10.2008, ka vendosur mospranimin e kërkesës për rishikimin e vendimit nr.212, datë 31.10.2001 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

7. Më datë 17.07.2009, kërkuesi Florian Meçe i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese me kërkesë për shfuqizimin e vendimit të sipërcituar të Gjykatës së Lartë duke pretenduar se i janë cenuar të drejtat themelore kushtetuese si më sipër të cilat e bëjnë procesin gjyqësor të parregullt.

8. Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, me vendimin nr.74, datë 18.09.2009 ka vendosur moskalimin e çështjes në seancë plenare.

9. Më datë 12.01.2010, kërkuesi Florian Meçe depoziton përsëri në Gjykatën Kushtetuese një kërkesë tjetër për të njëjtën çështje.

10. Shumica, në kundërshtim me vendimin e marrë më parë nga kolegji i Gjykatës Kushtetuese, ka vendosur kalimin e çështjes në seancë plenare, e më pas, pranimin e kërkesës dhe shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë të vendimit nr.14, datë 3.10.2008 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

11. Duke vepruar në këtë mënyrë shumica ka gabuar si nga pikëpamja formale juridike ashtu dhe në aspektin e thelbit juridiko-kushtetues. Në kundërshtim me argumentet që përdor shumica në vendim, nga krahasimi i dy kërkesave të paraqitura në Gjykatën Kushtetuese, rezulton se ato janë identike si përsa i përket çështjes së cilës i referohen ashtu dhe renditjes të shkaqeve të natyrës kushtetuese që sipas kërkuesit e bëjnë vendimin e Gjykatës së Lartë të cënueshëm.

12. Vendimi i shumicës vjen në kundërshtim me një nga parimet themelore të së drejtës ndërkombëtare të njohur si parimi *ne bis in idem*, ose siç njihet në të drejtën penale, ndalimi i rishqyrtimit të një çështjeje të gjykuar më parë, *res iudicata* (parimi i gjësë së gjykuar). Këto parime vlejnë edhe për vendimet e Gjykatës Kushtetuese.

13. Nuk mund të ketë dy vendime të ndryshme për të njëjtën çështje nga e njëjta gjykatë pavarësisht se njëri është vendim i kolegjit dhe tjetri i marrë nga shumica pas shqyrtimit të çështjes në seancë plenare. Nga pikëpamja juridike të dyja vendimet kanë vlerë të njëjtë. Për më tepër, si Kushtetuta ashtu dhe ligji nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, nuk i ka njohur në asnjë rast të drejtën Gjykatës Kushtetuese të rishikojë apo shfuqizojë vendimet e saja edhe nëqoftëse ato janë

vendime të marra nga kolegji apo mbledhja e gjyqtarëve. Të vetmet hapësira që i janë lënë kësaj Gjykate me ligj, kanë të bëjnë me interpretimin dhe plotësimin e vendimit. Kështu në nenin 80 të ligjit të sipërpërmendur thuhet shprehimisht:

“...1. Gjykata Kushtetuese nuk mund të anulojë ose të ndryshojë vendimin e saj, por ajo ka të drejtë:

a) të interpretojë vendimin në rast dyshimi ose mosmarrëveshje për kuptimin e tij, pa ndryshuar në asnjë rast përmbajtjen;

b) të plotësojë vendimin ose të ndreqë gabimet në shkrim, në llogari ose ndonjë pasaktësi të dukshme të lejuar në të...”

14. E vetmja rrugë për ndreqjen e vendimeve të gabuara të Gjykatës Kushtetuese dhe rivendosja e një të drejte kushtetuese të shkelur, mbetet dërgimi i çështjes nga subjektet e interesuara në Gjykatën Europiane të të Drejtave të Njeriut.

Për arsyet e mësipërme, jam i mendimit se Gjykata duhet të kishte vendosur rrëzimin e kërkesës të Florian Meçes si të pabazuar në Kushtetutë dhe ligj.

KRYETAR
Vladimir Kristo